

1945 m. lapkričio mėn. 24 d.
DIENOS ŽINIOS

BEVINO KALBA. Vakar žem. rumuose debatu užsienių politikos klausimais metu pasake kalba užs. reik. ministras Bevinas. Jis pareiškė, kad Edeno iškeltas praeitos dienos debatu metu tautų suverenumo klausimas yra svarstytinas. Esą atomine bomba verčia perziureti iki šiol tureta tautų suverenumo supratimą. Atominės bombos laikais gali išgelbėti pasauli nuo zlugimo ne ikisiololiniais pagrindais suverenines valstybes, bet tik viena pasaulio valstybė. Kokiu pagrindu ji turetu but sudaryta, yra dar diskutuotinas klausimas ir jis sutinkas su kiekviena partija, su kiekviena valstybe sesti prie derybų stalo ir jį svarstyti. Geriausias pavyzdys JAV, kur buvo sujungtos atskiros suverenines valstybes, nors ir skirtingu santvarku. Ar ta pasaulinė valstybė turetu but sudaryta federatyviniais pagrindais, ar kitaip, svarbu, kad atskiroa suverenines valstybes pripažintu ir butu subordinuotos ankstesniam vienos pasaulio valstybes suverenumui. Vietoj iki šiol turetos tarptautines teises, kuri buvo pritaikyta ir naudojama isimtinaim karu vedimui, turetu ateiti pasaulinė teisė, pasaulinis istatymas, kuris remtusi ne surasytais nuostatais, o visu pasaulio tautų etika ir supratimu. Kiekvienas nusikaltimas, kuri smerkia ir laiko nusikaltimu visos pasaulio tautos, turetu but laikomas nusikaltimu, nors rasytu istatymu ir nebutu. Pasaulio tautos pagal savo etika ir supratima kiekviena darba laikoma nusikaltimu darbu turetu tada ir policiniai persekioti. Didz. Britanijoje auksciausia valdzia turis parlamentas, ir jis sutinkas, kad sis parlamentas ieitu i pasaulio parlamenta. lygiai kaip ieitu ir kitu tautu tiesioginiais rinkimais rinkti parlamentai. Pasaulij turetu but pravesiti bendri tiesioginiai rinkimai, turetu buti rinktas istatymas, turetu buti pasaulinis parlamentas, auksciausios valdzios pasauline instancija, pasaulinis teismas ir pasauline policija. Tokios pasaulines valstybes uždavinys - pasauline taika. Kolei tas dar nedaroma, nesa dar padaryta, turetu but visomis jegomis remiamos visos tos institucijos, kurios yra numatytos St. Francisko chartoj. Toliau Bevinas pazymejo, kad pasaulij yra isigalejes itarimas, nera pasitikejimo. Esą jeigu kuri valstybe Didziaja Britanija itarianti, jis ta kviecia atvirai pasisakyti, ka ir kodel jis itarianti, o Bevinas is savo puses taip pat visai atvirai atsakysias. Jis kviecia visas valstybes atvirai pasisakyti visus savo saugumus ir kitus reikalavimus, kad galima butu juos patikrinti ir svarstyti. Visu valstybiu nutarimai isteigti ta ar kita atsparos punkta ir panasus turetu but viesai paskelbiami ir leista pasisakyti kitiems, o tik paskui tai daryti, nes sitoki zygiai issaukia kitu kontra priemones, o isnagrinejus galima butu to ir isvengti. Visa pasaulio politika turetu buti nustatyta ne triju pasaulio didziuju galybiu, bet visu pasaulio tautu, deliu ir mazu, nes jos visos turi nesti ir nesa atsakomybe. Po to Bevinas kalbejo apie padeti ivairiuose Europos valstybese. Jis pareiškė, kad padetis Lenkijoje pamazu gereja. Esą Lenkija esanti pakeliui i tikraja demokratija. Esą Lenkija yra kolkas policines valdymo sistemos valstybe, bet siuo metu si sistema esanti charakteringa visoms rytų Europos valstybems. Daugiau apie Lenkija Bevinas atsake ka nors pasakyti, nes prie dabartines sistemos galetu sudaryti Lenkijos valdzios vyrams sunkumu. Toliau Bevinas kalbejo apie Graikija. Jis pazymejo, kad regentui Domaskinos bunant Londone, buvo parodytas projektas rinkimus pravesiti 1946 metais, o plebiscita karaliaus reikalu tik uz triju metu. Bevinas tada pasiules rinkimus pravesiti 1946 m. kovo men., o plebiscita 1948 m. kovo men. Cia Bevina pertrauke Churchillis, kuris pareiškė, kad sitoks siulymas nesa neistesejimas duotojo pazado Graikijos karaliui. Bevinas atsake, kad karalius turetu suprasti, kad reikia pirmiau atstatyti tvarka ir rimti, o tik tada balsuoti. Esą Graikijos karalius geriausiai galetu pasitarnauti krastui, padedamas kuo greiciau ukiniai atkusti, o ne politiniu nesantaiku kelimu. Esą regento Domaskinos atsistatydinimas busias atsauktas. Del paskutiniu ivykiu Persijoje Bevinas pazymejo, kad jis negalis placiau apie tai kalbeti, nes tai pakenktu vykstancioms deryboms tarp persu ir sovietu. Jo nuomone, Persijos vyriausybes noras pasiusti kariuomene i neramumu vietas esas teisus ir turi pagrinda. Bevinas isakes britu kariuomenes daliniam Persijoje griezoiausiai laikytis sutarties nuostatu. Bevinas esas gaves patikimimu is Molotovo, kad tokie nurodymai esa duoti ir sovietu kariuomenei. Bevinas paminejo ir santykius su Francuzija. Jis pareiškė, kad Anglija nori kuo glaudziausio bendradarbiavimo su dabartine Prancuzijos vyriausybe. Gale Bevinas paliete artimuosius rytus ir kylancias su jais problemas.

MURNBERGO PROCESAS. Vakar skaityti ir perduoti teismui ivairius dokumentai, kurie irodo finansini kariuomenes atkurima ir ginklavimosi finansavima. Tie dokumentai labai neigiamai paveike Schachta, kuris iki tolei neige betkoki prisidėjimą prie naacistinio suokalbjo. Ypatingai austria kalba pasake vakar vienas gyneju, kuris pareiškė, kad daugumas dokumentu yra ir gynejamis ir kaltinamiesiems visai nematyti ir nesudaroma proga su jais susipazinti. Esą, esant tokioms aplinky-